

સાલગ્રેહ સ્મરણ.

સાખી.

સાલગ્રેહ (૪૨) મી ઝગમગ જ્ઞેતીયું થાય,
 ટગમગ વાટું જોઈ રહ્યા ઝગમગ હીલડું થાય.
 તમ દર્શનની આશ વહેલા પધારજો હીંદમાં,
 કાં કરો ઉદાશ આશ પુરો મુરીદો તણી.

જ્યાની પ્રગટ કરનાર,

શ્રી કાન્ડી મોહલાના સુકરવારીઆ પંજોભાઈએ તસ્કથી

મુખી પીરમહમદ હાશમ.

આવૃત્તી પહેલી.

૧૯૧૯.

પ્રત ૧૦૦૦.

કીંમત અમુલ્ય.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
૧૯૫૮
૧૯૫૮
“વીનંતી.”

સર્વે પધારેલા લાઘ્યો ત્યા ગહેનોને અરજ ગુબારવામાં આવે છે કે આખે “ પેમ્ફલેટ ” માં જે ગાયનો છે તે આજે રાત્રે ૨૮. ૮. ૧૧ વાગેથી કામડીયા મુરાદઅલી જુમાલાલ ત્યા મી. મોહમદઅલી રતનશી ગાઈ સંલગાવશે માટે મજકુર ગાયનોની આનંદીત લહેર હાંશલ કરી ઘર તરફ વીદાય થવું અને વધારેમાં ફરીથી આવતી કાલ માટે આમંત્રણ છે તે પ્રસંગે પધારી વધારે આનંદ હાંશલ કરવો એજ વીનંતી.

લી. શ્રી. કાન્ડી મોહલાનાં સુકરવારીઆ પંજે લાઘ્યોના.

મુખી પીરમામદ હાશમ.

કામડીયા કાસમ દેવજી.

ત્યા સર્વે પંજેલાઘ્યોનાં યા અલી વાંચશે,

ગુજરાત વિદ્યાર્પઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૧૫૮ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ સાહિત્ય ૨૦૨૫

વિષય ૮૧ : ૬૨

૩.

૧

નકશે “અલી” કે વેદ કે દરમ્યાન દેખીયે,
ઓર “ઈન્નહુ શી ઝોંમ” દર કુરઆન દેખીયે.
હીન્દ વ મુસ્લેમીન કી ચકતાઈ હુ ખહુ !
હાં ! યે ઝહુરે-મેહંદી ઠા સામાન દેખીયે !

“વરતેજ.”

૨

યુરોપમાં ઇમદાદ કરી જેણે મિકાઈલ રૂપમાં !
લખી “ઈન્ડીયા ઇન્ટ્રાન્જીશન” કલીયુગ ગીતા ઉપમાં
ઈસ્લામનાં હક રક્ષવા જેનો મઠમ આવાજ છે !
હા ! તેજ આગાખાનની શુભ સાલગ્રેહ દીન આજ છે !

“વરતેજ”

૩

શુલશને પંજેતની કી આજ રોનક દેખલો
ખુએ હયદર હુ ખહુ નુરાની ચકમક દેખલો.
“અરબ કા ઝોહર પરખ પરઆજ હયે યુરોપ મે
આખવાલો ? શાને આગાખાન ખરહુક દેખલો

૪

ઇન્તેઝારી જીસકીથી, રોશન સિવારા હો ગયા,
સુનલો હો આલમ “મહેદી” કા નકારા હો ગયા.
અરપે દુલદુલ કી સ્વારી, દસ્તમેં હયં જીલકીકાર,
વો “અલી” અવતાર, “નિકળંક” આશકારા હો ગયા.

“અખદ.”

અબદીલ આના, શામ સુંદરવા;
 તલશ રહા જીયા મોરારે.
 તારે ગીનત મોરી ખીતત રએના,
 નયના બહેત જલધારી રે;
 પધ્યાં પડું બલ બહ સખીરી,
 બતલા દો પીયા મોરારે.

(અદના.) મીમ.

નર નીકલકી શાહ, લજ્જે સ્ત્રી અવીચળ અવીનાશી (૨)

શાહ સુલતાન અવીનાશી (૨)

“રહ્યા વિલાયતમાં વસી, હીંદવાસી સુલતાન
 દર્શન વીણુ દુખ્યા છીએ, રહેમ કરો રહેમાન.”

મુરીદો સર્વે વાટ જુને છે, કર્યા કરમ તમ આગળ રૂવે છે
 સુલતાન દયાળુ શ્યામ, અમોને બક્ષી દીએ માફી. (૨)

પધારો નાથ અવીનાશી. (૨)

દીન બંધુ રહીયે ધીરજ ધારી, દર્શન દેશે એજ મોરારી
 સુલતાન મહમદ શીરતાજ, ચરણની બની રહીયે દાશી (૨)

એવો સુલતાન અવીનાશી. (૨)

“દાશી તે! હું છું સદા, હાજર ઇમામ સુલતાનની
 વહે બનાણી ક્વજા ફરકી, નવે ખંડમાં સુલતાનની”

(વથાસ્તુ) એ નામ જ પતા નાવ હગરશે

લખ ચોરાસી ફેરા ટળશે—નર નીઠલકી.

લી૦ સેવક, જે. કે. ધનાણી.

૭

મુલતાન જાની મુહીખા ફર વશે
જેડી તોની વીલાત મુખા વઢી ઓખશે—મુલ
કધની વેરાગણ મુંહીખે ધીવાની
ધરધ ફરાક મે થધ પરેશાની
દેની મોઠલ તુતા મહોબતસે—જેડી તોની
વાટું નીઆરીયાં રાતુ દીઆણી
નેણુ ભરે આઠ રૂવાં નીમાણી
હાણે મીલાય મુહીખે મહોબતશે—જેડી તોની
દીહ દુખનમે દાઢા ગુબારમ
માસ ગણે ગણે વર વળાયમ
જાનલ મીલાય મુહીખે આશનશે—જેડી તોની
અચતુ અશાદા પેર પસારે
સારી જમાએથ અરજ ગુબારે
દેની રજા ખુશી ખુરમીઅનશે—જેડી તોની

દલાલ ઈ. આર. અલીદીના.

૮

જાન લી જાયે અગર નામ ન ભુંહુંગા તેરા
શાહે મુલતાન મેરા. નામ
શમારૂ તું હય મેરા જલતા હે પરવાના તેરા
શાહે મુલતાન મેરા નામ

શુકર હય આતે હયે આસીસ ઘોર તાર તેરે.
 ખુશ હે મોમીન તેરે   નામ
 તડપતા દીલ મેરા મુરગયે બીસમીલકે તરાહ
 અખતો દીદાર દીખા   નામ
 આકે દરશન ભી દીખા ઘોર નુર કે પુતલે કેા ભી લા
 સીજદા તુંમર હય સદા   નામ
 અખતો આતે હય મુંજે આસુ' સાવનકી તરા
 સચતો કાસમને કહા.   નામ

કાસમ.

૯

હમારે દીલમે આંખો મે હયે જલવા પ્યારે આગાકા
 હુવા હું મયે તો દીવાના હમારે પ્યારે આગાકા
 ચલો અયે તીશનગાને જામે વહેદત નુરકે આશીક
 ખુલા હયે ક્યેજ ઠા દરિયા હમારે પ્યારે આગાકા
 ચે નોખત હો ગઈ ઇમામ ઝાહીર હોકે ખયેઠે હયે
 ખજા હયે મુલકો મે ડંકા, હમારે પ્યારે આગાકા
 હયે જસકી મુનવઝીર દુનીયા વો મહેદી ખાસ આપી હયે
 હુવા યુરોપ મે નારા હમારે પ્યારે આગાકા
 હો જસકો દેખનાં ઝાહીર ઇમામત આંન વો દેખે
 વો આઠર દેખલે સજરા હમારે પ્યારે આગાકા
 ઉઠો અયે જે ખખર જખકો, જરા હુશીયાર હોખવો
 નઝર કર ચારશુ' દેખો, શોહરા પ્યારે આગાકા
 અખસ ચીન્લાતા હયે અલી તેરા વો વકત આતા હયે
 વો ખુદ ઇઝહાર કર દેગા ઝહુરા પ્યારે આગાકા
 અલી મામદ વલી નાઝર.

હુવા હું જળસે મયે શયેદા મોહમદ શાહ સુલતાં કા
 જીધર દેખા ઉધર જલવા મોહમદ શાહ સુલતાં કા
 સદકે ઇસ દીલકે તો સુલતાંપે કીયા હયે મયેને
 છોડ ઇસલામકે ગર કુફલીયા હયે મયેને
 અયે મુસલમાને કીયા ઇસમે જુરા કયા મયેને
 જસસે મીલતા હયે ખુદા ઉસકે દીલ દીયા મયેને

ગઝલ.

અલી કે જા નશી તુમહો, હમારે ખુદા ખુદા તુમ હો
 જહુરે કીજરીયા તુમહો, રહેનુરે હુંદા તુમહો
 મોહમદ બનકે આયા હયે, જહાં કા રહેનુમાહોઠર
 ઢાયા મીમ કા પડદા, વહી દેખા ખુદા તુમહો
 લીખું તારીફ કયા તેરી, ભલા હસ્તી હયે કયા મેરી
 બશર જાહીર મે હો પર, હુબહુ બાતીન ખુદા તુમહો
 તુમહી હાદી, તુમહી મેહદી, તુમહી હો કેમકે મદલાહ
 દીને ઇસમાઈલી કીશ્તીકે, મૌલાના ખુદા તુમહો
 ન છોડેગા ઠલી દામન, કે હયે અંજરીયા તેરા
 મેરે મૌલા મેરે આકા, મેરે મુશકીલ કુશા તુમહો

જુમાખાના અંજરીયા.

બીલાત જાને વાલે સબ લોક જા રહે હયે
 કીસમત કે પુટે ચેઠ હમ આશું બા રહે હયે

યા રખ કોઈ ખબર ય આકર સુનાએ મુજકો
 લાંડન મે બેઠે સુલતાં તુજકું ખુલા રહે હયે
 મુસતાક દીઠ દેખું વેા ચહેરએ મુન્નોવર
 રૂખ સે નીકાળ અપને સુલતાન ઉઠા રહે હયે
 કીયુ કર ન ખાત મેરી ખન આએ અએ અઝીઝો
 બીગડી હુધ ફીર કીસમત સુલતા ખના રહે હયે
 શાનીએ રહેમ કીજે લીલ્લ હુ અખતો સુલતા
 મુદત શે આપ મુજકો દર પર શીરા રહે હયે

C. M.

૧૨

તમ દરશની હું ખ્યાસી ખ્યારા પ્રીતે પધારો,
 તમ વીણુ છું ઉદાશી ખ્યારા પ્રીતે પધારો.
 આતુર આંખડી ટળવળે, શાહ તમ દરસનની આશ,
 પ્રીતે પધારો શાહજી, “મમ” દીલની પુરો આશ,
 હવે મહેર કરો નીબરી ખ્યારા પ્રીતે પધારો.

તમ.

તમ.

મીમ.

૧૩

જાઘ ઇતની બીનતી મોરી શાહસે સુનાવો,
 સજની પૈયાં પડું તોરે,
 બીન દરશન જીયા પાએ બહુ પીડ.

જાએ.

જળસે ગયે હો માં મંદીરસે,
નીર ઝરત નીશઢીન નયનસે;
ઝેગી પધારો “મીમ” નહી રહે ધીર.

નઅથે.

મીમ.

૧૪

આવો સુલતાં પ્યારે મોરે મંદરીયા,
તુમ બીન રહી મોરી સુની સેજરીયા.
તુમ બીન મોહે ઠલ ન પડત હઅથે,
તાક તાક રહી હું મય તોરીરે ડગરીયા.
ઇતની અરજ મીમ માનો સજનવા,
પ્યારે સુલતાં ફેરો નહી પ્યારકી નજરીયા.

આવો.

આવો.

આવો.

મીમ.

૧૫

ગઝલ.

સુનો તુમ શાહ મૈલા નાં અરજ કરતા હયે દીવાનાં,
પીલાવો મઅથે કા પઅથેમાનાં બનાવો મુજકુ મસ્તાના.
ઉઠાઅથો અર્શ પે આઠા પીલાવો જામે વહેદતકા,
ઠરું મઅથે શઅથેર ઉસ ઘરકી દેખુ દીદારે દીલજના.
સુરાહીમે શરાબ ભરકે બગલમે મુજકુ બીઠલાકે,
ફસાઅથો દામે ઉલફતમે પુજેગે હમ લી બુતખાના.
તું શીશા પુર ભર લાનાં અ્યાર શાકી બનકે પીલવાનાં,
“શમાં” મેરા અઅથે સુલતાનાં “અલી” ઠહેતા હયે પરવાનાં.

યા શાહે સુલતાનશા તશરીફ લાતે કયું નહી.
 નુર જાતે કીખરીયા જલવા દીખાતે કયું નહી;
 મેરી આંખે મુનતજર હય ચશમે મોસીકી તરહ,
 યા શાહે સુલતાં મુજે સુરત દીખાતે કયું નહી;
 કુરકતે બાગે જહાંમે બહોતહી બેચયનહું,
 હીંદમે હું મૈય પરેશાં જલહ આતે કયું નહી;
 અ મેરે સુલતાન સાકી મીમ પે તું કર કરમ,
 શરબતે દીદાર અપના તુમ પીલાતે કયું નહી;

મીમ.

જલવા મુજે દીખા દો, કુરબાન તેરે સુલતાં;
 કીસમત મેરી જગા દો;
 દર પર તુમારે આયા, કુરકતકા હું સતાયા,
 દીલકી લગી બુજાદો,
 યે આરબુ હય આવો, કદમોપે શર ઝુકાઉ,
 વો દીન મુજે દીખાદો,
 મુસેકી સઠલમેલી, જલવેકા મુનંતજરહું,
 પરદા જરા ઉઠાદો,
 યે મીમ હય તુમારા, આયા હું મૈ શરનમે;
 બીગડી મેરી બનાદો,

કુરબાન.

કુરબાન.

કુરબાન.

કુરબાન.

કુરબાન.

મીમ.

સ્મરણ કરીએ, સુલતાન સ્વામી અંતર જામી આન્દે આવી હુલ્લાસમાં
નીસદીન રટીએ દીનનાં સ્વામી, અંતર જામી આન્દે આવી હુલ્લાસમાં
સાખી.

ઘટઘટમાં વ્યાપી રહ્યો, એજ નુરનું નામ

લિલ્લ લિલ્લ શબ્દે ઓચરૂ, શ્રી સાહેબ સુલતાન
દીન ગણુતામાંસ વિત્યા મારા શ્યામ ન આવ્યા લોલ
વાટ જોઇ જોઇ થાકી વહાલમજી કેમ ન આવ્યા લોલ
આવો તો વધાવું મોતીએરે મારા શામ સલુણા લોલ
સ્થનાં શણુગાર મોહનજી વહેલા પધારો લોલ
લોહ પણુ સોનું બને, સુલતાન પારસમણી મળે
હિણ ભાગી બને સદ્ ભાગીઓ, ન વિદ્ય તેને કો નરે

લેહ લાગી સુલતાન સાથે લાગી

પ્રેમ ધશારે જબકી ને જાગી સુલતાન

મોલા આવો તો થઇએ સુભાગી

નહી તો દેશુ, આ દેહ હવે ત્યાગી શુલતાન

સ્મરણ કરીએ સુલતાન સ્વામી અંતર જામી આન્દે આવી હુલ્લાસમાં

શીરીન,

જે. બી. અંજારીઆ.

પધાર હવ સુલતાં તું વહેલો પધાર,

અમે ગભરાયાં રે.

અમે અકળાયાં રે,

કૃપાનાથ વહેલા પધાર, પધાર.

કરગર અમારી માલા લે સ્વીકારી,

મુકો ના વીસારી અલી અવતારી.

કરજો તૈયારી સવારી સંભારી,

“પ્રીન્સ” સંગે રંગે દે તું દીદાર—પધાર.

J. S.

જેઉં વાટ પધારે ક્યારે સુલતાં સતપંથના સરદાર,

વધાવું શાહ પ્રેમજી કુલડે કરતી નાજ. જી.

ચાર વર્ષથી ટળવળી રહી છું,

દર્શન વિષુ હો રાજ.

અલખેલા ઝટ આવ નહીં તો આવસું તુજ પાસ, વધાવું.

J. S.

આજ લીખો શાહ સુલતાંકો પતીયા,

ઠટત નહીં ઉનખીન મોરી રતીયા.

ઘડી પલછીન જીયા માનત નાહી,

કબ ઘર આવે રાખુ મોરે છતીયા.

છોડ શોતન ઘર આવો મંદરવા,
 ઠઠ દીન જીતે ઠરે દો દો બતીયા.
 આશ લગી હય તુમરે મીલનકી,
 બેગે મીલો મીમ નીર બહ અખીયા.

મીમ.

રર

દીલોજાન સુલતાંપે વારા હૈરે.
 સુલતાન શાહકી સુમરન ઠર તું,
 સાહેબ વો હય હમારારે.

દીલો.

સુલતાનશા તેરે દીદારકી અરમાન મુજકો,
 દીન બદીન ચોરબી બેચયન કીયા કરતે હયે;
 મેંતો કયા જુનો બશર દુરમલાયક સારે,
 જાનો દીલ આપપે કુરબાન કીયા કરતે હયે;
 દયગે દાબેમે કીયા કરતે હે જુસકી જુસ્તજુ,
 દેખલો શેખો બરેહમન વો મેરે દીલમે હયે;
 દુધકા જબ હઠા પરદા અજબ યે માજરાં દેખા,
 જુસે બંદા મય ઠહેતાથા વહી મને ખુદા દેખા;
 કોઇ પુછે અગર મુજસે યે ઈશક બાજુમે કયા દેખા,
 તો ઠહેદુ મય અરે ગાફીલ ખુદા દેખા ખુદા દેખા;
 જુધર દેખા તુજે દેખા જુધર પાયા તુજે પાયા,
 અહમદ બના ચોર મીમ કે પડદેમે છુપાયા.

મીમ.

જપતા હું તેરી યાદકી માલા મેરે દીલમે.
 હો જલવા તું આંખે બરકે તજલ્લા મેરે દીલમે;
 યે આંખોસે ગફલતકા અગર ઉઠ જાએ પરહા,
 મૈલી તેરે જોખનકા તમાસા દેખું દીલમે;
 તુહી મેરા ખ્યારા હય તુહી જાની હય મેરા,
 આ તુજકો ખીઠાલુ મેરે છયલા મેરે દીલમે;
 કરતા હું મીમ જુકલી તો તેરા કરતા હું,
 જુજ ધ્યાન નહી ઔર કીસકા મેરે દીલમે.

મીમ.

અમનમે આજ કયસા શુલખીલા હયે
 હર એક જા દેખ સુલતા કી સદા હયે
 મોહમદ શાહ સુલતાં કા વો નકશા
 હમારે દીલ મેં આંખો મેં સમા હયે
 વસદુઠ નામે શુલતાં પે હું જાં સે
 યેહી દીન રાત મેરી ઈલતેજાં હયે
 ગમે ઈશકે હકીકી મે મશશરત
 દીલે દીદાં ઉસે કુછ જાનવા હયે
 જખાપે નામ સુલતાંકા હો હરદમ
 મુરાદે યેહી હયે યેહી દુવા હયે

મુરાદ અલી જુમા.

હરીગીત.

દીવાળી મમ દિવ્ય શી દીપે રંગીલી રાશની
 મંડપ તણી શોભા નિરાલી છે છબીલી રાશની
 હા સાલગ્રેહ સુભ અવસરે શી રમ્ય લીલી રાશની
 લગ્નોત્સવે મેળાવડે ખીલી રસીલી રાશની
 અહા કોચ કુરશી ગાંલીચા શીજુગારથી દીલડાં ઠર્યાં
 એવા અલૌકીક એપતા શજુગાર આ કોણે ઠર્યાં

અલીભાઈ અલાદીન.

૧ લગ્ન મંડપ, પારટી, મેળાવડા કે ખુશાલીનાં શુભ પ્રસંગે
 વિજળીક રાશની તથા કોચ, ખુરસીઓ ગાલીચા વિગેરે દરેક પ્રકારનો સામાન ભાડે આપનાર તથા મંડપો બાંધી આપનાર.

ઠે. પાયધોની,

યુસુફભાઈની કુંપની મુંબાઈ ૩.

આ પેમ્ફ્લેટ મુંબઈ નં. ૯૩ ચીંચપોકલી પરેલ રોડ પર લેડી નૉર્થ કોર્ટ
 હિંદુ એરફનેજ કે, એન. સેલર પ્રેસમાં ઘોંડીયા નારાયણ વનારસે એ
 છાપ્યું છે. અને પીરમામદ હાસમે શ્રી કાંડી મહોલા જેલ રોડ આગાખાન
 સાહેબના બંગલામાંથી પ્રગટ ક્યું છે.

સાલગ્રેહ સંગ્રહ.

ઉપલા નામની બુક જેમાં હાજર ઇમામની તારીફના ગાયનો ૧૨૭ છે તે શ્રી ઠાન્ડી મોહલ્લાનાં સુકરવારીઆ પંજેભાઈએ તરફથી દર વર્ષે “ પેમ્ફલેટ ” બહાર પડે છે તેનો લગભગ દશ વર્ષનો સંગ્રહ કરેલો છે. જેમાં બાણીતા ઇસમાઈલીએ મી. મુરાદઅલી બુમા, વસ્તેજી, ચુનારા, મીમ, અબ્દ, કાસમ, મુખ્તાર વીગેરેની કલમ લખાયેલા ગાયનોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલ છે. અને વળી વધારે ખુશી જેવું એ છે કે આપણા “ હાજર ઇમામ ” નો ઝીંકોનો છેલ્લો યુરોપથી આવેલો ફોટો તેને આર્ટ પેપર પર છપાવીને દાખલ કરવામાં આવેલ છે.

કૌમત ચાર આના.

લખો—માસ્તર મોહમદઅલી રતનશી.

ઠા. ઇમ્પરીયલ મ્યુઝીક ક્લસ.

બી ડી બબર નવાબની મસીદની બાબુમાં મુંબઈ ૬.

